

Oikeustapauskokoelma

Asia C-234/18

**Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo
vastaan
BP ym.**

(Sofiyski gradski sadin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Unionin tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto) 19.3.2020

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosoikeuden alalla –
Lainvastaisesti hankittujen varojen menetetyksi tuomitseminen ilman rikostuomiota – Direktiivi
2014/42/UE – Soveltamisala – Puitepäätös 2005/212/YOS

1. *Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Rikoksentekevälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen Euroopan unionissa – Direktiivi 2014/42 – Soveltamisala – Varojen kavaltaminen – Teko ei täytä minkään direktiivissä tyhjentävästi luetelluissa välineissä tarkoitetun teon tunnusmerkistöä – Teko ei kuulu direktiivin soveltamisalaan*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/42 3 artikla)

(ks. 47 ja 48 kohta)

2. *Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekevälineiden menetetyksi tuomitsemisesta tehty puitepäätös – Soveltamisala – Tuomioistuinratkaisu, joka on tehty siviilioikeudellisessa menettämisseuraamusmenettelyssä, ei kuulu puitepäätöksen soveltamisalaan – Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään lainvastaisesti hankitun omaisuuden tuomitsemisesta menetetyksi ilman rikostuomiota – Tällainen lainsäädäntö voidaan hyväksyä*
(SEU 31 artiklan 1 kohdan c alakohta; neuvoston puitepäätös 2005/212)

(ks. 53–57 ja 60–62 kohta sekä tuomiolauselma)

Tiivistelmä

Unionin tuomioistuin on 19.3.2020 antamassaan tuomiossa ”Agro In 2001” (C-234/18) todennut, että rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta¹ tehty puitepäätös ei ole esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan kansallinen tuomioistuin määrää lainvastaisesti hankitun omaisuuden menettämisestä sellaisen menettelyn päätteeksi, jonka edellytyksenä ei ole rikoksen toteaminen eikä näin myöskään tällaisesta rikoksesta epäiltyjen tuomitseminen.

Tuomiossa on kyse oikeusriidasta, jossa vastakkain ovat yhtäältä Bulgariassa korruption torjuntaan ja lainvastaisesti hankitun omaisuuden menetetyksi tuomitsemiseen liittyvistä asioista vastaava lautakunta (jäljempänä lautakunta) ja toisaalta yksityishenkilö BP sekä joukko luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, joiden on katsottu olevan sidoksissa BP:hen tai tämän määräysvallassa, ja jossa on kyse vaatimuksesta BP:n ja kyseisten henkilöiden lainvastaisesti hankiman omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta. BP:tä vastaan oli ryhdytty syytetoimiin sillä perusteella, että hän oli erään bulgarialaisen pankin hallintoneuvoston johtajana yllyttänyt muita henkilöitä kavaltamaan pankin varoja vuosina 2011–2014. Ennakkoratkaisua pyydetessä syytetoimet eivät kuitenkaan vielä olleet johtaneet lainvoimaiseen rikostuomioon. Muiden muassa BP:hen kohdistetun tutkinnan, jossa ilmeni, että hän oli hankkinut omaisuutta lainvastaisesti hankituilla varoilla, jälkeen lautakunta pani ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireille siviilioikeudellisen menettelyn BP:n ja hänen perheenjäsentensä omaisuuden tuomitsemiseksi menetetyksi. BP:n ja muiden asiassa kyseessä olevien henkilöiden mukaan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen on mahdollista yksinomaan lainvoimaisen, luonteeltaan rikosoikeudellisen tuomion perusteella.

Unionin tuomioistuin on tuomiossaan torjunut tämän näkemyksen. Se on päätenyt tähän ratkaisuun katsomalla, että kun otetaan huomioon muun muassa puitepäätöksen 2005/212 säännösten tavoitteet ja sanamuoto, on katsottava, että puitepäätös on toimi, jonka tarkoituksena on velvoittaa jäsenvaltiot ottamaan käyttöön yhteiset vähimmäissäännöt rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemisen osalta rikosoikeudenkäynneissä menettämisseuraamuksista tehtyjen tuomioistuinratkaisujen vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi. Puitepäätöksellä 2005/212 ei siis säännellä sellaisten lainvastaisen toiminnan välineiden tai tällaisesta toiminnasta peräisin oleva hyödyn menetetyksi tuomitsemista, josta jäsenvaltion tuomioistuin määrää menettelyssä tai sellaisen menettelyn päätteeksi, jossa ei ole kyse yhden tai useamman rikoksen toteamisesta. Unionin tuomioistuin on katsonut, että ratkaisua, joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tehtävä pääasiassa, ei tehdä menettelyssä tai sellaisen menettelyn päätteeksi, jossa on kyse yhdestä tai useammasta rikoksesta, vaan sellaisessa luonteeltaan siviilioikeudellisessä menettelyssä, jossa on kyse omaisuudesta, joka on väitetty hankitun lainvastaisesti, ja joka toimitetaan erillään tällaisesta rikosoikeudellisesta menettelystä, ja todennut tämän johdosta, ettei tällainen ratkaisu kuulu puitepäätöksen 2005/212 soveltamisalaan.

¹ Rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta 24.2.2005 tehty puitepäätöksen 2005/212/YOS (EUVL 2005, L 68, s. 49)